

В збірнику розміщено матеріали восьмої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції „Сучасний соціокультурний простір 2012”, що проходила з 20 по 22 вересня 2012 року.

Офіційний сайт конференції: <http://www.intkonf.org>

Організатори конференції: Інститут наукового прогнозування (м. Київ),

Кримський інститут економіки та господарського права (Севастопольська філія)

Поволзький інститут ім. П. А. Столипіна (м. Саратов), кафедра політології і права Вінницького національного технічного університету,

Асоціація „Аналітикум” (м. Вінниця)

Українське товариство російської культури «Русь»,

Міжнародне товариство прав людини (Українська секція),

ТОВ „ТК Меганом” (м. Київ).

Оргкомітет конференції:

Амурський Е.Е., директор Інституту наукового прогнозування, академік МАБЕТ, канд. пед. наук;

Чурюмов К.І. член кореспондент Національної Академії Наук України, академік Нью-Йоркської Академії Наук, професор;

Корнієнко В.О., академік Української академії політичних наук, президент Асоціації „Аналітикум”, докт. політичн. наук, професор, завідувач кафедри політології та права Вінницького національного технічного університету;

Виков О.М., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, вчений секретар Інституту законодавства Верховної Ради України;

Вабенко А.Г. докт. екон. наук, професор;

Нищадименко В.І., голова Київської обласної валеологічної асоціації; Жалко-Титаренко В.П., головний науковий співробітник Інституту епідеміології і інфекційних захворювань ім. Громашевського, докт. мед. наук

Цюра Надія Леонідівна, член правління Українського товариства російської культури „Русь” та Міжнародного товариства прав людини

Викова Т.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури, Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова;

та ін.

Вітчизняний законодавець, розкриваючи з урахуванням принципів міжнародної торгівлі в означеній нормі зміст перерахованих принципів, сформулював фундаментальні підвалини здійснення різноманітних видів зовнішньоекономічної діяльності. Дотримання і виконання цих принципів є запорукою успішної міжнародної торгівлі України загалом і окремих суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності зокрема. Однак, при цьому необхідно зважувати на те, що обов'язковою передумовою такого дотримання і виконання завжди був і залишається загальний рівень законності і розвитку ринкових відносин у державі.

Література:

1. Кочергіна О. Антидемпінг у контексті принципів міжнародного економічного права і ГАТТ / СОТ // Право України. - 2002. - № 11. - С. 145.
2. Шумилов В. М. Международное экономическое право. - М. - 1999. - С. 97.
3. Международное право: Учебник / Отв. ред. Ю.М. Колосов, В.И. Кузнецов. - М.: Междунар. отношения. - 1999. - С. 182.
4. Опришко В. Ф. Міжнародне економічне право: Підручник. - К.: Либідь, 1995. - С. 20.

Кравченко Н. В., к. філософ. н., Довбиш В. А.

Головне управління праці та соціального захисту населення Вінницької облдержадміністрації

Вінницький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ СТАТУСУ ВІТЧИЗНЯНОГО ОМБУДСМАНА

Аналіз правового статусу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини показує, що вітчизняний законодавець широко врахував світовий досвід у галузі парламентського захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина. Вітчизняний інститут омбудсмана виступає глибоко демократичним інструментом захисту прав і свобод громадян України, громадян іноземних держав та осіб без громадянства, що перебувають на території України на законних підставах, незалежно від їх віку, статі, походження, віросповідання та інших чинників.

Важливо підкреслити, що діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини базується на глибоко гуманістичних законодавчо закріплених принципах: принципі виборності, принципі незалежності, принципі недоторканності, принципі відкритості, принципі несумісності, принцип політичної неупередженості.

Вивчення правового статусу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини свідчить, що в Україні діє *сильна модель* інституту омбудсмана. Він бере участь у чітко окресленому широкому колі суспільних відносин, які виникають між людиною, з одного боку, та органами державної влади та місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, – з іншого. Водночас звертає на себе увагу той факт, що український законодавець значно розширив компетенцію інституту Уповноваженого, включивши до його компетенції розгляд звернень на неправомірну діяльність (дії, бездіяльність, рішення) органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності.

Аналіз практики діяльності вітчизняного омбудсмана свідчить, що його недоцільно розглядати лише і виключно як інститут парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина. Він є важливим і незалежним інститутом всієї системи захисту конституційних прав і свобод людини в Україні.

Однак, наразі є необхідним внесення змін і доповнень до розділу II Конституції України шляхом включення до нього норм, які сприяли б посиленню статусу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини як важливої конституційно-правової інституції гарантій захисту всіх конституційних прав і свобод людини і громадянина. Це дозволило б підняти на значно вищий щабель роль і значення цього інституту вітчизняної держави.

На нашу думку, необхідно було б розширити роль та значення щорічних та спеціальних доповідей Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, оскільки питання та проблеми, висвітлені та проаналізовані в них, є досить актуальними, однак не рідко залишаються не вирішеними. Це сприятиме підвищенню відповідальності за порушення конституційних прав та свобод людини та громадянина різними органами державної влади та місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особи, посадовими особами підприємств, установ та організацій різних форм власності.

Також, вважаємо за доцільне, внесення змін до Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» з метою посилення обов'язковості рішень вітчизняного омбудсмана та гарантії їх виконання всіма органами держави, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами.

Поділяємо точку зору окремих теоретиків про необхідність наділити учасників омбудманівського провадження правами та обов'язками, які були б близькими до прав і обов'язків учасників судового розслідування, а самого Уповноваженого з прав людини – правом, у разі необхідності, на звернення з заявою щодо відновлення порушених конституційних прав людини і громадянина до міжнародних правозахисних організацій [1].

Інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини має значний потенціал у справі захисту й охорони конституційних прав і свобод людини та громадянина, а його функціонування є суттєвою державною гарантією забезпечення дотримання конституційних прав і свобод людини посадовими і службовими особами органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, установ та організацій різних видів і форм власності.

Сподіваємось, що в майбутньому вітчизняний законодавець зможе виправити вказані та деякі інші прогалини в правовому регулюванні статусу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини шляхом внесення змін і доповнень до Конституції України, Закону України «Про державну службу», Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», можливо навіть в ході проведення наступного етапу конституційної реформи, оскільки без перебільшення можна сказати, що інституція омбудсмана є не лише бажаним, а й необхідним елементом становлення демократичної вітчизняної системи захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина, одним з ключових інструментів в процесі формування в Україні демократичної правової держави.

Література:

1. Закоморна К. Особливості законодавчого регулювання діяльності Уповноваженого Верховної Ради з прав людини // Право України. – 2000. – № 1.- С. 47.